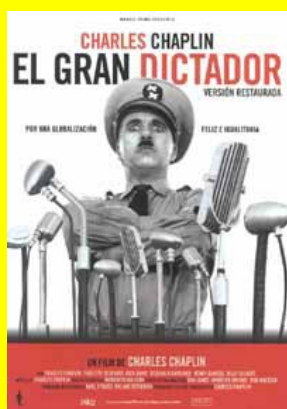

Aquest PDF correspon a la versió HTML disponible en l'adreça adjunta. Els textos enllaçats només funcionen en la versió HTML que, a més, pot contenir actualitzacions no incorporades en aquest PDF.

www.amnistiacatalunya.org/edu/pelis/dudh/cat/elgrandictador.html

El cine i la Declaració Universal dels Drets Humans

Preàmbul

"Considerant que el reconeixement de la dignitat inherent i dels drets iguals i inalienables de tots els membres de la família humana és el fonament de la llibertat, la justícia i la pau en el món,

"Considerant que el desconeixement i el menyspreu dels drets humans han originat actes de barbàrie que han ultratjat la consciència de la humanitat; i que s'ha proclamat com l'aspiració més elevada de tothom l'adveniment d'un món on els éssers humans, deslliurats del temor i la misèria, puguin gaudir de llibertat d'expressió i de creença,

"Considerant que és essencial que els drets humans siguin protegits per un règim de dret per tal que les persones no es vegin forçades, com a últim recurs, a la rebel·lió contra la tirania i l'opressió,

"Considerant també que

Preàmbul

Argumentació de la necessitat d'un sistema universal de drets que garanteixi el reconeixement i el respecte de la dignitat de tots els éssers humans.

El gran dictador

(The Great Dictator)

Any: 1940.

Durada: 124'.

Direcció: Charles Chaplin.

País: EUA.

Edat: Totes les edats.

Argument: Un barber resulta ser el doble exacte del dictador de Tomània, Adenoid Hynkel. Hynkel fomenta l'antisemitisme entre la població per distreure la seva atenció de les greus dificultats econòmiques del país, alhora que prepara plans militars expansionistes. En una escaramussa, Hynkel és confós amb el barber el qual, al seu torn, agafa la identitat del dictador. Realitzada en ple apogeu del Tercer Reich, és una valenta sàtira en la qual Chaplin, en la primera de les seves pel·lícules parlades, ridiculitza els totalitarismes polítics.

Observacions: Aquesta pel·lícula té molts elements en comú amb [La lista de Schindler](#), i per tant la majoria dels suggeriments de cadascuna de les pel·lícules són també vàlids per a l'altra.

Suggeriments didàctics

Altres articles de la Declaració que es poden treballar: 1, 2, 3, 18, 19, 25, 28.

Temes: Militarisme, conflictes bèl·lics, dictadures, racisme.

Elements de debat per a iniciar un cinefòrum:

- El nazisme és una ideologia que encara té seguidors?
- En què va consistir l'Holocaust?
- És un bon recurs la utilització de l'humor, per a exposar situacions tan dramàtiques com les que va desencadenar el nazisme?

Altres reflexions que es poden tenir en compte:

- L'argument de la pel·lícula reflecteix l'ascens de Hitler i les seves polítiques militaristes i racistes, que van acabar desencadenant la Segona Guerra Mundial. El segon punt del Preàmbul de la Declaració Universal fa referència de manera inequívoca, però sense esmentar-los, a aquests fets: "Considerant que el desconeixement i el menyspreu dels drets humans han originat actes de barbàrie que han ultratjat la consciència de la humanitat..." ¿Durant el segle XX, en algun altre moment, "el desconeixement i el menyspreu dels drets humans han originat actes de barbàrie que han ultratjat la consciència de la humanitat"? I durant el que portem del segle XXI?
- La pel·lícula va ser prohibida a Alemanya i Itàlia, a més de a altres països (a Espanya, durant tota la dictadura franquista). Per què els dictadors el primer que fan és restringir la llibertat d'expressió?

és essencial de promoure el desenvolupament de relacions amistoses entre les nacions, "Considerant que els pobles de les Nacions Unides han ratificat en la Carta llur fe en els drets humans fonamentals, en la dignitat i el valor de la persona humana i en la igualtat de dret d'homes i dones; i que han decidit de promoure el progrés social i millorar el nivell de vida dins d'una llibertat més àmplia, "Considerant que els Estats membres s'han compromès a assegurar, en cooperació amb l'Organització de les Nacions Unides, el respecte universal i efectiu dels drets humans i les llibertats fonamentals, "Considerant que una concepció comuna d'aquests drets i llibertats és de la més gran importància per al ple compliment d'aquest compromís, "L'ASSEMBLEA GENERAL Proclama aquesta Declaració Universal de Drets Humans com l'ideal comú a assolir per a tots els pobles i nacions amb el fi que cada persona i cada institució, inspirant-se constantment en aquesta Declaració, promoguin, mitjançant l'ensenyament i l'educació, el respecte a aquests drets i llibertats i assegurin, amb mesures progressives nacionals i internacionals, el seu reconeixement i aplicació universals i efectius, tant entre els pobles dels Estats membres com entre els dels territoris sota llur jurisdicció."

- Avui dia hi ha gent, fins i tot historiadors, que contra tota mena d'evidències i testimonis neguen la política d'extermini contra els jueus que va dissenyar el règim nazi. Quina explicació poden tenir, aquestes actituds negacionistes?
- Altres col·lectius que van patir les polítiques d'extermini nazis van ser els gitanos, els homosexuals i persones amb diferents discapacitats. A banda que les xifres d'aquestes víctimes siguin menors, per què se n'ha parlat molt menys? Per què són gairebé invisibles, dins de l'extensa filmografia existent sobre les polítiques d'extermini nazis?
- En quins altres països i èpoques històriques els jueus han estat perseguits? Per quins motius?
- ¿És legítim relacionar d'alguna manera, com fan algunes persones, el genocidi que van patir els jueus durant la Segona Guerra Mundial amb la política envers els palestins de l'actual estat d'Israel?
- [Llegir amb deteniment el discurs final de la pel·lícula](#), el missatge que Chaplin vol fer arribar als espectadors, i comentar-lo.
- El dictador Hynkel/Hitler és un personatge que en cap cas hauria d'haver arribat a tenir el poder d'un país: narcisista, infantil, prenent decisions importantíssimes que acaben convertint la vida dels jueus en un infern i portant la guerra a tota Europa... ¿Passa de vegades, que grans catàstrofes històriques són el resultat de l'arribada al poder de personatges tan nefastos com Hitler? Com s'explica, en el seu cas, que hi arribés mitjançant unes eleccions democràtiques?
- Buscar personatges històrics que en temps més recents hagin instigat actuacions bel·licistes, forassenyades i d'efectes terribles. Quina valoració n'ha fet, del seu comportament, la comunitat internacional? Ha estat equitativa, o ha variat en funció del país al qual pertanyien? (per exemple, si era president dels Estats Units o d'algun petit estat africà...).
- Valorar el fet que la pel·lícula sigui en blanc i negre i de l'any 1940. Hi ha moltes pel·lícules en blanc i negre i d'aquesta època que segueixin sent atractives actualment? Les pel·lícules de Chaplin en aquest aspecte són una excepció?

Fitxes d'altres pel·lícules de temàtica relacionada, a més de [La lista de Schindler](#), de les quals pot ser d'utilitat algun dels suggeriments:

[Europa, Europa](#)
[La vida es bella](#)

Suggeriments generals sobre aquest article de la Declaració:
(apartat "La Declaració Universal dels Drets Humans, suggeriments didàctics")
[Preàmbul](#), [La necessitat d'un sistema universal de drets](#)

■ Fitxes didàctiques a [Cinema i educació](#) (enllaços a fitxes de diferents autors)

■ [Pel·lícules sobre conflictes bèl·lics](#)

■ [Pel·lícules sobre genocidis](#)